

Хомяк Н. В.,
к.е.н., доцент
Томілова Н.О.,
к.е.н., доцент
Гаврик О.Ю.,
к.е.н., доцент
БНАУ, Україна

СУЧАСНІ АСПЕКТИ АУДИТОРСЬКОЇ ОЦІНКИ ФІНАНСОВОЇ СТАБІЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

В Україні, як і в кожній іншій державі, із розвитком економіки функціонує система економічного контролю. Система економічного контролю в Україні включає державний контроль, муніципальний контроль, контроль власника і аудит [рис.1]. Кризові явища в економіці України, боротьба із корупцією, тіньовою економікою, проблеми неплатоспроможності підприємств, банкрутства потребують посилення дієздатності системи економічного контролю. Проблеми встановлення достовірності інформації, виявлення недоліків обліку, їх локалізації та оцінки, ринкові відносини посилили потребу споживачів в інформації про ділову активність підприємств, підтвердження достовірності даних їх обліку та звітності. Ця потреба привела до застосування незалежної форми фінансово-господарського контролю-аудиту.

Аудит, як складова системи економічного контролю, самий «молодий» в цій системі. Сучасний аудит - це особлива організаційна форма економічного контролю. [1, стор. 420] Практика його застосування включає на сьогодні 25 років із введенням 22 квітня 1993р. Закону України “Про аудиторську діяльність”, який визначає правові засади здійснення аудиторської діяльності в Україні і спрямований на створення системи незалежного фінансового контролю з метою захисту інтересів власника.[3]

Рис.1 Аудит в системі економічного контролю

Отже, роль аудиту в системі економічного контролю полягає по суті в тому, що його місія – посилювати контроль в ринкових умовах господарювання, захищати інтереси власника. Під власником слід розуміти і власника самого підприємства, що складає і подає звітність; і власників – користувачів цієї звітності, а саме кредиторів, інвесторів, інших партнерів підприємства.

Всі підприємства зобов'язані, відповідно до Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16.07.1999р. № 996-XIV, зі змінами та доповненнями, складати та подавати фінансову звітність. [4] Метою такої звітності є забезпечення загальних інформаційних потреб користувачів під час прийняття економічних рішень.

Виходячи із поставленої мети аудитор повинен вирішити наступні основні завдання аудиту:

- дати загальну оцінку стану облікового процесу на підприємстві;
- визначити, чи забезпечує облік систематичний контроль за фінансово-господарською діяльністю підприємства, збереженням і використанням ресурсів, станом розрахунків;
- установити наявні порушення у бухгалтерському обліку і розробити рекомендації замовнику;
- дати оцінку достовірності фінансової звітності. [1., стор.433]

Але перед аудитором також стоїть не менш важливе завдання: оцінити підприємство на предмет його надійності, платоспроможності, фінансової стійкості як потенційного партнера користувачів цієї звітності. Тобто в аудиторському висновку аудитору доцільно визначити фінансово-майновий стан підприємства-клієнта та перспективи його подальшої діяльності, надати пропозиції щодо покращення стабільності та платоспроможності.

Отже, сьогодні аудит фінансової звітності не обмежується резюмуванням недоліків у системі обліку та фінансовій звітності клієнта за минулий рік чи декілька років. Від аудитора очікують також оцінки подій, які відбуваються після дати складання останнього балансу; висловлення думки про можливість безперервного функціонування підприємства, яке перевіряється, протягом найближчого перспективного періоду; аналізу прогнозних фінансових показників.

Аудиторська оцінка виробничо-господарської і фінансової діяльності майнового стану підприємства в умовах ринкової економіки, що ґрунтується на даних фінансового аналізу, з кожним роком удосконалюється. Вона є важливим джерелом вивчення та об'єктивної оцінки досягнутих результатів діяльності підприємства. Крім того, висновки незалежного аудитора спрямовуються на обґрунтування та надання об'єктивних рекомендацій підприємству щодо виявлення

реальних можливостей подальшого підвищення ефективності функціонування, для прийняття і реалізації управлінських рішень, забезпечення ефективного менеджменту на підприємстві.

З розвитком економіки, використання фінансового аналізу в аудиторські практики повинна удосконалюватися і розвиватися методична основа аудиту. Методика аудиторської оцінки фінансово-майнового стану, загалом, володіючи досить універсальною структурою, має масу нюансів і тонкощів, які неможливо врахувати, створюючи які-небудь загальні документи.

З метою вдосконалення методичних підходів до аудиторської оцінки фінансово-майнового стану підприємства доцільно застосовувати зарубіжний досвід країн з розвинутою ринковою економікою. [8,9] Але при цьому використання таких моделей в українській економіці вимагає великих пересторог, так як вони не зовсім підходять для аудиторської оцінки ризику банкрутства наших суб'єктів господарювання, не враховують специфіку структури капіталу у різних галузях. Тому при використанні міжнародного досвіду слід враховувати особливості вітчизняної Української економіки.

Список використаної літератури

1. Білик М.С., Загородній А.Г., Кіндрацька Г.І., Корягін М.В. та ін. Облік, аналіз та аудит: Навчальний посібник – Київ: Видавництво «КОНДОР», 2008. – 616с.
2. Хома І.Б., Андрушко Н.І., Слюсарчик К.М. Фінансовий аналіз: Навчальний посібник – Львів : Видавництво Національного університету «Львівська політехніка», 2009. – 344с.
3. Закон України «Про аудиторську діяльність» від 22 квітня 1993 р. №3126-ХІІ (в редакції Закону України від 07 липня 2011 р. № 3610-VI). - [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/lews/main.cgi?nreg=3125-12>.
4. Закон України «Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні» від 16.07.1999р. №996-XIV зі змінами і доповненнями.
5. МСА 200 " Мета та загальні принципи аудиту фінансової звітності». МСА, надання впевненості та етики. Пер. з англ. - М.: АПУ, 2004р.
6. Методика інтегральної оцінки інвестиційної привабливості підприємств та організацій: Затв. Наказом Агентства з питань запобігання банкрутству від 23.02.98 №22 // Держ. Інформ. Бюл. про приватизацію. – 1998. – № 7.
7. Методика проведення поглибленого аналізу фінансово-господарського стану неплатоспроможних підприємств та організацій: Затв. Наказом Агентства з питань запобігання банкрутству від 27.06.97 // Держ. Інформ. Бюл. про приватизацію. – 1997. – № 12.
8. Thomas R. Ittelson Financial Statements: A Step-by-Step Guide to Understanding and Creating Financial Reports Paperback – New Jersey: The Career Press, Inc., 2009. – 285 p.
9. Higgins, Robert C. Analysis for Financial Management. / Robert C. Higgins. - Edition: 10th. – McGraw-Hill, 2011. – 480 p.